

september 2015 **32** **NIEUWSBRIEF**

Sjoel viert 10 en 15-jarig jubileum

Meer dan 15 jaar geleden werd de Stichting Behoud Synagoge Brielle opgericht en 10 jaar geleden is de Sjoel in gebruik genomen als plaats van ontmoeting. Dit willen we niet zonder meer voorbij laten gaan.

In dit jubileumjaar willen we u trakteren op een aantal jubileum-avonden met bekende en interessante sprekers over uiteenlopende onderwerpen en andere muzikale en culturele activiteiten

UITNODIGING

We beginnen het jubileumjaar met een gezellige dag op zondag 8 november.

Deze bijeenkomst is speciaal voor vrienden en sponsors die, met grote en kleine bedragen, ons financieel steunen en zorgen dat de synagoge dit moment mag beleven.

We stellen het op prijs om u deze dag te ontmoeten. U bent van harte welkom vanaf 19.00 uur.

Om 19.30 is er een kort officieel gedeelte. Er wordt nog gewerkt

aan een leuk programma. Daarna kunt u rondlopen, met elkaar praten of luisteren naar muziek.

Beperkte ruimte

Zoals u begrijpt vraagt één en ander de nodige voorbereiding. Daarbij moeten we ook rekening houden met het aantal zitplaatsen in de Sjoel.

Ook in 1871 was dit het geval. Toen de Synagoge op 1 december in gebruik werd genomen, stond in de krant in de stijl van die tijd: *Wij bejammeren het, dat de ruimte in het nieuwe gebouw zoo beperkt is.*

Dit heeft ons het moeilijke besluit doen nemen om iedereen die wil komen, vriendelijk, maar ook dringend te verzoeken zich hiervoor (met naam en adres) aan te melden.

Dit kan tot uiterlijk 25 oktober, email: cormade.rooy@online.nl. U krijgt dan zo snel mogelijk antwoord.

Joffie Koffie in de Sjoel op de koffie

Op woensdag 19 augustus was bij ons in de Sjoel Joffie Koffie Rotterdam te gast. Het was een gezellige en druk bezochte ochtend,

die werd afgesloten met een lunch en een wandeling langs de Stolpersteine in Brielle.

Rosh Hashana, Joods nieuwjaar

Op de avond van 13 september 2015 begon het Joods Nieuwjaar. Het jaar 5776. Het Joodse jaar waarin wij leven. Volgens de Joodse Traditie is het dus 5776 jaar geleden dat de wereld waarin wij nu leven, geschapen werd. Ik zeg dit niet zo maar: de wereld waarin wij nu leven.

Volgens verklaringen kunnen we de eerste regel uit de Hebreeuwse bijbel, 'Breshit bara Elokim Et hashamaim we et ha arets' begrijpen als volgt: Breshit (= In een begin). Hieruit kan men leren dat er een begin is, maar dat er dus meerdere beginnen waren of wellicht

zullen komen. Bara Elokim (= schept G'd), waaruit we zien dat de drijvende kracht, de Eeuwige is.

Rosh Hashana is omkleed met symboliek en gewoonten. Gewoonten die afwijken van datgene wat men in een Joodse omgeving, door het jaar heen ziet. Ik noem er enkele: in Sjoel (= synagoge) hangt er voor de Torakast, de Aharon Hakodesh, een wit voorhangsel. Ook zie je de meeste mannen een keppel dragen die geheel of gedeeltelijk wit is. Sommigen in de Ashkenazische sjoels, dus vroeger ook bij die van Brielle, dragen op Rosh Hashana en op Jom Kippoer (= Grote verzoendag) een wit gewaad over hun bovenkleding en onder hun tallith (= gebedskleed).

Zoete appeltjes met honing

Thuis, bij de feestmaaltijden is de tafel weer extra goed gedekt en ziet men ook veel wit. Aan tafel wordt er traditioneel een zoete appel met honing gegeten bij aanvang van de avondmaaltijd. Symbool voor een zoet = prettig jaar is een appel die het hele jaar rond symboliseert.

De hele uitleg over Rosh Hashana kunt u vinden op:

<http://www.sjoelbrielle.nl/joods-leven/>

Bij voldoende belangstelling zullen we, evenals vorig jaar, een aantal leeravonden binnen de Sjoel organiseren. Hierbij zal Joods leven toen en nu worden belicht.

Eduard Huisman

Herdenking deportatie

Op dinsdag 27 oktober herdenken we in de Sjoel, dat 73 jaar geleden de Joodse families uit Brielle, Oostvoorne, Hellevoetsluis, Heenvliet, Zuidland en Spijkenisse werden gedeporteerd. Van 16.00 tot circa 17.00 uur. Muzikale medewerking van Michiel de Leeuw van Weenen, piano en Eline Bierling, viool. Deze middag zal door Rachel Honk-Wesselijs uit Hellevoetsluis een ronde Torakast worden aangeboden. Het bijzondere verhaal over de oorsprong van die kast vertelt ze die middag. Uw aanwezigheid wordt op prijs gesteld. Inlichtingen: riet@deleeuwvanweenen.nl (foto John Biert)

Steentjes poetsen

Op 22 april werden in het stadhuis van Nissewaard de lesbrieven Jodenvervolging officieel gepresenteerd aan de scholen. Voor deze gelegenheid waren een klas van de Bongerd uit Zuidland en een klas van de Geelincschool uit Spijkenisse uitgenodigd. Zij ontvingen de lesbrieven over Charles en Elly Levie uit Spijkenisse

en Fietje Levie uit Zuidland. Tegelijk met de lesbrieven kregen de scholen ook een poetspakket waarin metaalpoets en heel fijne staalwol om de Stolpersteine te poetsen. Zo kon men in de dagen daarna scholieren op hun knieën aan het werk zien. Dit gebeurde ook door leerlingen van scholen in Oostvoorne, Brielle en Hellevoetsluis. Het geeft ons een goed gevoel dat de Gedenksteden niet verdoffen, maar ieder jaar weer goed zichtbaar worden gepoetst door de schooljeugd.

Poetsende leerlingen: Oostvoorne, (foto Gizelinde van der Zee), Hellevoetsluis (foto Simone Bausch), Zuidland (foto Teun Kweekel), Brielle (foto Eva de Jong), Spijkenisse (foto Ester Batenburg).

Steentjes gestolen

Ja u leest het goed. Kort voor Open Monumentendag zijn de vijf gedenksteentjes voor het huis van de familie Levie in Spijkenisse uit de straat gehaald. Ze zijn niet teruggevonden. De gemeente Spijkenisse heeft opdracht gegeven nieuwe steentjes te bestellen

bij de kunstenaar Gunter Demnig. Deze zullen in december worden geplaatst. Op de lege plek heeft de bloemist 'Stoop Bloemen' een grote pot chrysanten gezet, met een briefje om de bloemen daar te laten staan. (foto's Gerrit van Buuren en Henk den Haan)

Afscheid en welkom

In juli nam Riet van der Stoep afscheid van ons bestuur. Zes jaar heeft ze zich volledig ingezet met steeds meer bezigheden. We hebben wel eens gezegd dat we twee of drie mensen nodig hebben voor alles wat zij deed.

Riet, we gunnen je van harte alle vrije tijd die je nu krijgt om te gaan doen waar je al jaren niet meer aan toe kwam. We zijn erg blij dat Afke Holwerda het secretariaat van Riet heeft overgenomen.

Het zwijgen voorbij, voordracht boek Bep Voskuil

Een biografie van de jongste helpster van het Achterhuis.

Op 7 april jl. verscheen van de auteurs Jeroen de Bruyn en Joop van Wijk het boek 'Bep Voskuil, het zwijgen voorbij'. Omdat het boek een wezenlijke aanvulling blijkt te zijn op het al jaren bekende 'Anne Frank verhaal' ging deze publicatie gepaard met veel aandacht door de media (onder andere 'Met het oog op morgen' en 'De Wereld Draait Door'). De biografie beschrijft hoe een 23-jarige vrouw - de evenknie van Miep Gies - en haar vader - de maker van de boekenkast - betrokken raakten bij de beroemdste onderduik ter wereld en hoe het mislukken daarvan haar leven nog decennialang beïnvloedde.

De biografen komen met veel nieuwe anekdotes over wat er tijdens de onderduik gebeurde, alsook met tot nu toe onbekende gegevens over de 4e augustus 1944 - de dag van de arrestatie.

Joop van Wijk-Voskuil, zoon van Bep Voskuil, is bereid gevonden om een voordracht te houden over deze biografie en zal de research, het schrijven en de gegeven media aandacht van dit boek voorzien van een persoonlijke noot. Belangstellenden hebben de gelegenheid na afloop eventueel een gesigneerd exemplaar aan te schaffen.

De voordracht wordt gehouden op zondagmiddag 15 november 2015 in de Sjoel, Turfkade 16, Brielle. Aanvang 14.00 uur. De toegang is gratis.

Verkoop boekjes en kaarten voor de Sjoel

We hebben in de Sjoel prachtige boekjes en ansichtkaarten die tegen heel aantrekkelijke prijzen te koop zijn. De opbrengst gaat naar de Sjoel.

Op de enkele en dubbele kaarten staan afbeeldingen van de Tora en Hebreeuwse letters. Ze zijn geschilderd door Ruud Bartlema die ook de 22 schilderijen heeft gemaakt waarvan de reproducties aan de wanden in de Sjoel hangen.

De Sjoel is nog tot november iedere maandagmiddag open voor bezichtigen en rondleiding. U kunt dan meteen onze collectie kaarten en boekjes zien.

(foto Corrie de Rooij)

Acceptgiro

Bij deze Nieuwsbrief treft u een acceptgiro aan om uw bijdrage over te maken. Door gebruik te maken van internetbankieren besparen we op bankkosten.

Omdat we om die reden de ING rekening in 2016 opheffen, verzoeken we uw bijdrage over te maken naar onze RABO bankrekening:

NL10 RABO 0365 4293 33

Gegevens stichting en exploitatiewerkgroep

Secretariaat

(0181) 410 755 - secretaris@sjoelbrielle.nl

Penningmeester

(0181) 416 910 - penningmeester@sjoelbrielle.nl

Voor donaties en giften

Stichting Behoud Synagoge Brielle

IBAN: NL10 RABO 0365 4293 33

Ledenadministratie

(0181) 452 895 - riet@sjoelbrielle.nl

Verhuur en exploitatie

(0181) 417 468 - verhuur@sjoelbrielle.nl

Activiteiten op cultureel gebied

cultuur@sjoelbrielle.nl

Educatie en contact met scholen

Elsa Galinsky (0181) 417 397

Rondleidingen met gids

Corrie de Rooij (0181) 418 221

Beheerder

Adrie de Vroome (0181) 417 468

